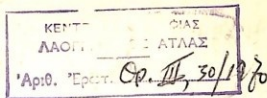


30
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)



Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ
ΣΧΟΛΕΙΟΝ

ΠΟΙΜΕΝΙΚΟΥ

ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ



ΕΒΡΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διανομή 1969 / Ιανουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Λυχνόρως εἰς ἀμφοτέρας

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ο.Χ.*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Οἱ μὴ δυναμένοι καὶ ἐξωργημένοι καὶ υποχρεώσεις τῶν φτωχῶν τοῦ χωρίου καὶ δημόσιον ὡς ἀτομα καὶ ὡς οἰκογένεια

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)

Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ... ἔργαται καὶ ἦσαν μισοὶ αἱ ἐσέχου

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *εἰς χρήμα*

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἁλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

ἐποχικῶς ἄλλα καὶ δι' ὅλον χρόνον καὶ χρόνον

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ο.Χ.*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπὶ ἔργαιναν δι' ἀνεύρ ἐργασίας ; *εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἄλλαι*

ἀγορὰς

- β) Ἐπὶ ἔργαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται *ναί* .. ἢ ὡς κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδ-ματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;

εἰς ἔργαται

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

... με ζωϊκὴν κόπρον

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Ἀπὸ τοῦ 1954*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον, καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *τὸ 1940 τὸ σιδηροῦν ἄροτρον*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Σιδηροῦν ἄροτρον κατασκευασθέν ἐκ μεταλλο-*

ποιεῖτο εἰς τὴν ἐκτὸς τῶν ἀγρῶν. Τὸ ἡντοφρὶν εἰσὶν τῶν Ἀνδριανουπόλεως, κατασκευασθέν καὶ ἐξεκτετασθέν

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....



- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Ἀπὸ τοῦ 1956*

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Ἀπὸ τοῦ 1958*

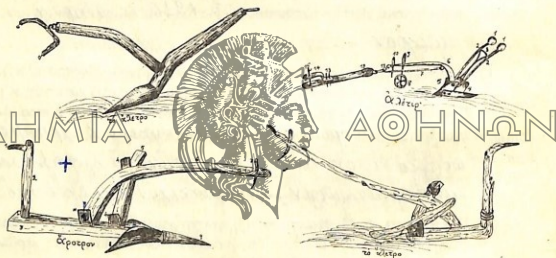
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Διδέσασε*.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Αλωνεῖται 1953*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Τοῦτοι τεχνίται.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξύλινου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;



3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

- | | | |
|---------|----------|----------|
| 1. | 6. | 11. |
| 2. | 7. | 12. |
| 3. | 8. | 13. |
| 4. | 9. | 14. |
| 5. | 10. | 15. |

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ὑνι. ἐκ. ξύλου. τῶν χωραφιδῶν. ἦτο. το. αὐτο.



- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἦτο. ξυλινόν.

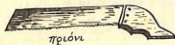
Σχήματος. Τραπέζιου.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἡ σιδῆρου; ἐκ. ξύλου.



- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).

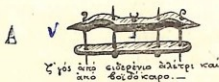
ἄριδα, πριόνι, ξυλοφάι, σκεπάρνι,
ἀρνάρι. (καρφεύς).



8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βοεῖ. καὶ... Βουβαζοῖ.*

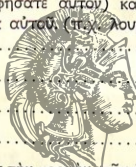
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... *Δύο ζῶα.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; ... *Καὶ ἀναγκαιοῦται ὁ ζυγός.*



Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΑΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχού : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

Ονομαζέται καὶ εἰς τὴν χώραν μου.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ... *ὁὐδέποτε.*

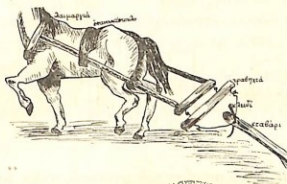
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....



ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τοῖπον σας.....

ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ ἄνδρας, σήμερον· ἐχρῆτε
 καὶ... οἱ... βοσκαῖα.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Ὁμοίως... αὐτῶν.....

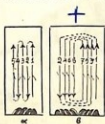
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

τα βόδια με σχοινί, δεμένο ἐπὶ κεφαλῇ καὶ ποδῶν
 τα βοσκαῖα μετὰ σχοινί, δεμένο ἐπὶ κεφαλῇ καὶ ποδῶν
 με εὐθύτητα αὐτῶν

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαις) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Σημειώσατε. ὡς. ὁργώνεται. καὶ. ἔχωρίζεται. με. αὐλακίαις.

ἢ ὁργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;



Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, ντάμις, σιασίς, μεσοράδες κ.λ.π.); ... ὡς. ὁργώνεται.

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; ... Ναι.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιοῖται ἄροτρον; ... Π.σ.δ.ε.α., ὡς. ὁργώνεται. με. ἀροστρα.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ... Ὁριζοντίως. ἀπὸ. τὴν. ὄψιν. τοῦ. ὁργῶν. με. ἀροστρα. ὡς. ὁργώνεται. με. ἀροστρα. ... ὡς. ὁργώνεται.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. 2. φαρμακ. κιν. ἄνελ. ν. κελ.

1. τὰς Σαυροβρίων. Τὰ πρῶτα ἐκείνητα.....
καὶ τὰ ἑξῆς. Τὰ ὑποζωα καὶ τὰ ὑποζωα...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

ΔΕΥ. ΕΚΔΑΓΓΙΕΡΗΤΗΤΕΟ. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαισιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιταρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Σελ. 1 Έξος

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Αὐτοῦ... 3. διὰ τοῦ καθεῖ ἑνός...*

- 5) Ποια έργα λεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν. π.χ. τὸ διδάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; τ.θ. 4. 16 α, β, γ

ήτοι. Λαμνή, Διδώριος, και ὁ κ. Μανταρινάκης >> Σήμερα βόλεϊ
και ποδοσφαιρικές αναρτήσεις, διφορούχες, νέο, και τραχηλά...

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ κυλ. κ. Σιδηρ. Ἀ.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

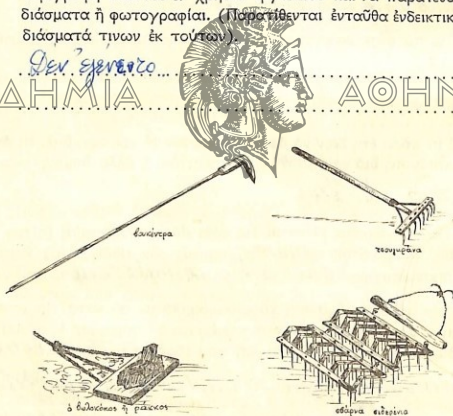
Δεν γίνεται ἀπὸ ὄργω.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Δεν ἐγινετο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
Καλαβίαν, Τάβαν, Δικελί, Μπέρι, μικρό, εὐαρί, -
βούρι. (ἐπιβυκαίνονται φαιτοχρησιεύ.)



- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. *Τὰ δυνατόα χωράφια παλαιότερον. καὶ βιολογία καὶ πάλιν φάρμα, εὐφείων ἀνακαταστάσει, ἀπὸ βίβλ. διὰ τὴν φάρμακα. Διὰ τὰ βελούδια με ζυμικιν. ἀφ' αὐτῶν καὶ φάρμακα, εὐφείων πέρασται.*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. *Διὰ τὰ τριφύλλια. καὶ δυνατόα χωράφια, διὰ τὴν ρόβη ἀνεξαρτησίαν.*

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

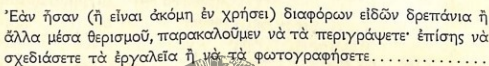
Κατὰ φάρμακα καὶ εὐφείων εὐφείων

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

.....



2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσοι) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *φι. . Κορ. α. .*



- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Όμαλη

- 4) Πώς ήταν κατασκευασμένη η χειρολαβή του (σχεδιάσατε ή φωτογράφησατε αυτήν). Ο σιδηρούς σκελετός πώς έλεγετο;

4. χειρολαβή. Ξύλο, φερμένο «Στυλάρι» >> α.δ.ε
60 ημερ. βιολογία, κ. Κ.α.α >>

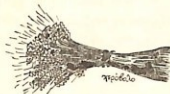
- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *"Αγγρα. ἡμεράζειτο. και. ἄγγρα. ερεταχνεντο. ἔωτο. ζωστῆων. τεχνίειν*.....
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *...ουδὲ ποτε*.....

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἔθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... *ἔχοντες τοὺς ἐδάφους* ...
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένου) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραχίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *οἱ ἴδιοι οἱ θεριεῖται* ...

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὶς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .. *Εἰς τὸ ἐδάφος ἀνὰ ἀνὰ δύο καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν φέρ. γ. τικ. αὐτικ. κατέκειντο εἰν. οἶαι*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. Δ. εἰσαγωγή

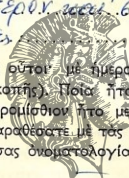


γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

ελλαν. ἐκ τοῦ χαρῶν ἐκδρες
σαζουζουρον και σπηρεαν και
φυλασαι

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι· με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀπακοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας διομοτολογίαν).....



- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβόλονται τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των);

7. Еф. ер. х. к. Пазарфариан,
(Еф. ер. х. к. Пазарфариан).

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἄντ. αὐτὸ αὐτὸν*
ἢ δὲ θάψαι αὐτὴν γίνεται ἐκ θάψιμον.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρον κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.... *κ.ε.ε. Τ.ε.α.α.α.*.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Εὐνομήτης*.....
Χρῆσις τῶν σανῶν ὡς αὐτοφύτου. Ἡ κοπή ἐγένετο μ.ε. ἐν
Κοβερ. καὶ ἀφ' ἡμέτε. καὶ π.π. ἐξ ἐξοχῆς καὶ ἀνομοφύτου
καὶ ἀνομοφύτου. 5. 6. ἡμέρας καὶ ἐφοφύοντο
ἐν μ. Τεφροδελ. ἐκ. ἐνέχεια. μετὰ φροντο καὶ ἐξοφύοντο ἐν
αὐτοφύτου.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). *κ.ε.ε. Κοβερ. τῶν Τεφροδελ.*.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) *Τὸ χωράφι αὐτοῦ Μαριαμάδες.....*
ἐραφεύετο. ἐξ. Τεσσέρις. μὲ. τοῦ. ξυλίνου. διμεράνι.....
φίει. καὶ. ἐξερνωθῇ. 5. - 6. ἡμέρας.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφέροντο. εἰς. τοῦ. Ἀλῶνι.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ άλώνι; *Ο. καὶ. Τεσσέρις.....*

Εἶχε. τοῦ. Ἀλῶνι. τὸν.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ὁ. ἐντὸς. τοῦ. αὐτοῦ. καὶ. ἐξω. τοῦ. χωρίου.....
Ἐντὸς.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρή-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ο. καὶ ε. χρεωρεται. εἶχε. εἰς. ἀλώνι. εἰν.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ἤρχιζο...

εἰς. Αὐγούστου. καὶ. ἐξέρχεται. ἀπὸ. τοῦ. 20. Σεπτεμβρίου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ο. ρο. ἦσαν. χωματάλωνο.

... (παρατείνεσαι. ἀπὸ. φωτογ.)

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

... (Παρατείνεσαι. ἀπὸ. φωτογ.)

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ἐξέρχεται. εἰς. τὴν. ἀπριλίον. τοῦ. ἔτους. καὶ. ὥρα.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

..... (Πορ. αἰ. ἔξω... περιγραφή.)

.....



11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιστου ξύλινος στῦλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ οὗ οἱ ζῶα ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

.....

.....

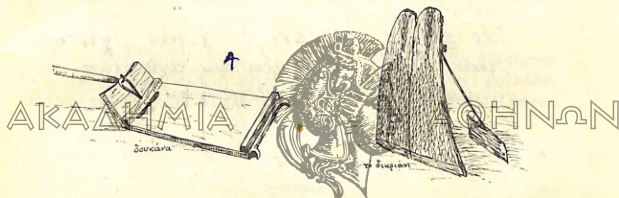
.....

.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στῦλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ οἵποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ οὗ οἱ σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.



Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαυληθῇ τὴν ἐπομένην. ;.....

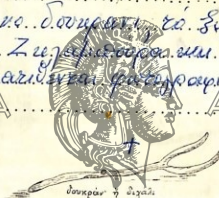
Ἦρχιζε το πρωι καὶ ἐταμνε το βράδυ...

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Το ξύλο δουκράνι, τὸ ξύλο γιγνικύρι.
καὶ... ἢ... Ζεγαρι... αχυραχά...
... (αχυραχά... φασαρι...)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



δουκράνι ἢ διχάλι

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

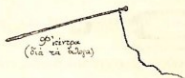
Ναι...

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἦτο. ἐν χρῆσει. ἢ... « Φ' μεν. τρε... »

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..Σταμεύα...τε...στρωσιμω...α... ..



- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..Μαφινολ...α... ..

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὰ ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. πομπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

..Οἱ ἴδιοι...ὁ Γεωργός... ..

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..Οχι... ..

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

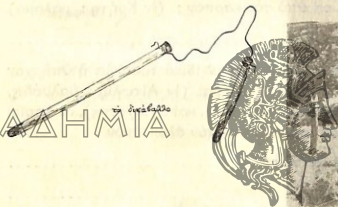
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....



κόπανος στρογγυλός



ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα μικροῦ σποροῦ δημητριακῶν.



‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

*Ἐτραγουδοῦντο. ἔραφονε. τραγουδοῖ. ἀδιαφορεῖ.
λερὴ. κυν. εὐτερομένην. ἐρρεῖαν.*

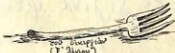
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

1958. ἀνδ. τιαντ. ξαν. ἀρ. κλ. αὐτ.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

*Παφίνοι. οἱ. γαφί. βαρζωνται. με. κυν. Ζυγαρί. φουρεῖ
(Παραβλ. φαιτοχοφί. αὐτῶν.)*



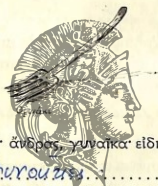
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρὸν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν παύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο. *Ο... Lev. 25. 5. . . .*

ἔχει. ὁ χίμαι. ἀπορροφῶν. καὶ εἰς αὐτὴν ἐκπορεύεται...
ἐκπορεύων. ἀνταναφύων. ἀπορροφῶν. καὶ εἶναι ὁ παρὰ...
πρὸς. ὅτι. τὸ. ὁ δὲ... ..

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Με το κλίχνο έφτιαξα και εν συνεχεια με το
ξυρίνο... φτιάξα...



AKAΔHMA

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Hommes et femmes

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἄλῳνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Δραβάρικα κ. Κ.Ο.Τ.Ε. αρχαί >> και αυτοχρήσι-
μονα με το ξυγίνο φτυάρι και με το μαχαίρο
(δαρμόνι). Αποφράσιναι δεν εφάνεσεν ούτε.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

*ὡς κοσκινεν τὸ αὐστὸν διὰ τὸν βίτον ἐρημόν καὶ δριμόνι ...
 διὰ τὴν κριθὴν καὶ τὸν ρομάτι καὶ διὰ τὴν ἀσφίον καὶ τὸν
 καὶ τὸν αὐτομαρμυροῦ καὶ τὸν κριθὴν διὰ τὸν ἀσφίον καὶ τὸν
 καὶ τὸν αὐτομαρμυροῦ καὶ τὸν κριθὴν διὰ τὸν ἀσφίον καὶ τὸν*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

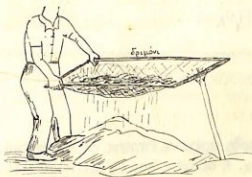
ΑΘΗΝΩΝ



κόσκινον παλιὸν δριμόνι



κόσκινον ἢ ἀνέμισμα



δριμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

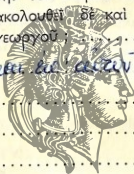
..... (Παρακινεῖται φωτογραφίει.)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

..... Γίνεται σωρὸς μετὰ ἐκείν. χαρτοβέτα. βέταρος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



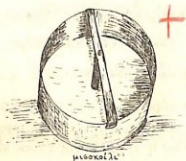
- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

... Δεν ὑπάρχουν.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

κατεβάμετο ἢ δεικνύει εἰς τὰ ἄλωνα καὶ ἐμετράτο
μέ. τὰ. 2. 2. κ. κ. 22. διδραχμ. δοχεῖον. περιεκεκλεισμένον
7. κ. μ. (πεφραζόμενον φαινογραφίαν).....



2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνα ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) τὰ. Γελοισάρι. τοῦ Γελοισάρι.

Τὰ. γαζα. τὰ. Κουρεα. τὰ. Κηνηήρα...
τὰ. οὐαίον. καὶ. ὀνομαζέτο. κ. 2. 2. κ. κ. 22...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας).....

ἐκεῖ. τὰ. οἰκίαι. εἰς τὰ. ἀφωσάρι...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

- 2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

«Ф. 1060. Спб. Уз. 1918. 22.....»

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος ; . . .

9. Данн бимнѣ арити, то арити.....

- 2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

For country.....

- 3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, ξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

... Δὲν ἐγενετο οὐδὲν ἐν ταῖς οὐρανῶσι....

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Επειστο ἀνδρῆς· φρονέει· Νοί· χαλάρ
οἱ γυῖοι

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρᾶς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

... ἄνθρα· κί· ... ἄνθρα· κί· ...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ (ΣΠΟΡΑ - ΘΕΡΙΣ
ΜΟΣ - ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ - ΠΥΡΑΙ) ΧΩΡΙΟΥ
ΠΟΙΜΕΝΙΚΟΥ

Τό χωρίον Ποιμενικόν "Τομπανλί" κατά τήν παλαιότεραν ὀνομασίαν του, καίται ἐντός τῆς περιοχῆς τῆς Ἐπαρχίας Διδυμοτείχου τοῦ Νομοῦ Ἐβρου.

Ἐκτίσθη, κατά προφορικὴν παράδοσιν, ὑπὸ ποιμένος καὶ περιλαμβάνει τεραστίαν ἀγροτικὴν περιοχὴν περὶ αὐτοῦ ὅση συμφῶνως πρὸς τὴν παράδοσιν καταφέρει ὁ ποιμὴν αὐτὸς νὰ καλύψῃ ἐντός μίᾳς ἡμέρας περιφερόμενος μὲ τὰ ποίμνιά του, λαβὼν ταύτην ὡς ὠρεὰν παρὰ τινὸς Τούρκου ἡπῆξ φιλοξενηθέντος ὑπὸ τοῦ ποιμένου νύκταν τινά, ὡς ἀντάλλαγμα τῆς προσφερθείσης φιλοξενίας.

Ἐκτοτε οἱ κάτοικοι κατέχουν τὰ ἐδάφη ταῦτα ὡς φυσικὰ πρόσωπα, μὲ ἓν μέγιστον ποσοστὸν ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς Κοινότητος.

Τό χωρίον δὲν ἐκατοικήθη πότε ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Πρὸ τοῦ 1920 λόγῳ τῶν ἀτελεστάτων μέσων καλλιέργειας, ἐκαλλιεργοῦντο διὰ σπορὰν σίτου τὰ δυνατότερα ἐκ τῶν ἀγρῶν τὰ δὲ ὑπόλοιπα ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς βοσκότοποι, καθ' ὅσον ἀπὸ ἀνέκαθεν ἐθεραπεύετο παραλλήλως πρὸς τὴν γεωργίαν καὶ ἡ οἰκιακὴ κτηνοτροφία. Εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν ἐπεκράτει καὶ ἐπικρατεῖ εἰσέτι τὸ πατριαρχικὸν σύστημα. Εἰς χεῖρας τοῦ Πατρὸς εὐρίσκεται συγχευρωμένη ὁλόκληρος ἡ περιουσία τὴν ὁποίαν καὶ διανέμει εἰς τοὺς υἱοὺς του μόνον (αἱ θυγατέρας, ὅταν λαμβάνουν οὐδὲν ἐκ τῆς ἀκινήτου περιουσίας τοῦ πατρὸς).

Παλαιότερον δὲν ὑπῆρχον ἐν τῇ εἰς ἄλλων ἐπγγελμάτων, κατὰ τὰ τελευταῖα ὅμως χρόνια ἐκτείνοντο αὐτῶν σχεδόν ἐκ κτίστας ἀπὸ τὴν γύρω περιοχὴν του, εἰς οἰκοδομικὰ κατασκευὰς τοικίῃς κυρίως τεχνουργίας. Πρὸ τοῦ 1920 οἱ τοιαῦτα ὑποκαταμενοῦνται τὴν πλάσιν τῆς ἀερίτης "πρὸς τὸ δουρικὸν ἔργον καὶ πλὴν ὀνόμενοι νὰ ἀνταπεξέλθουν πρὸς τὸ πρὸς ταῦτα ἐγκατελείποντο τὸ χωρίον ἄλλοι κατὰ μόναν καὶ ἄλλοι μετὰ τῶν οἰκονομικῶν των καὶ μετέβαινον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἑπομένης τοπικῆς κυρίως ὅπου ἤρχίζοντο ὡς "Ἀργατεῖς" εἰς τοὺς τοιαυτοὺς ἡπῆδες εἰσπράτοντες τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας των εἰς τὸ χωρίον. Οἱ παραμένοντες εἰς τὸ χωρίον ἠχολοῦντο εἰς τὰς ἀγροτικὰς ἐργασίας των, τὰς συνθέσεις τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν ὡς καὶ τὰ χρησιμοποιούμενα μέσα θὰ περιγράψωμεν κατωτέρω ἐδῶς ἀμέσως.

Α. Α. Ρ. Ο. Σ.

Διὰ τὸ ὄργωμα τῶν ἀγρῶν πολὺ παλαιὰ πρὸ τοῦ 1920 ὡς κύριον ὄργανον ἀρρώσεως ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ "Πλοῦχος". Ἡτο βαρὺ ἐργαλεῖον καὶ πολὺ μέγαλον, διὰ συλλογικὴν θὰ ἔλεγε κανεὶς χρῆσιν, δεδομένου ὅτι ἐσύρετο ὑπὸ μέχρη καὶ ὀκτώ ζευγῶν βοῶν ἅτινα ζευγῇ διέθετο πολλοὶ οἰκοκυράτοι καὶ ἕκαστος μὲ τὴν σειράν του ἐχρησιμοποιοῖ τοῦτον διὰ τὴν ἀρσιν τοῦ ἀγροῦ του. (Ἐπισυνάπτομεν σχέδιον καὶ ὀνοματολογίαν τοῦτου, καθ' ὅσον δὲν ὑφίσταται ἐν ζωῇ τοιοῦτον ἐργαλεῖον σήμερον.).

Ἡ λίπανσις τῶν ἀγρῶν ἐγένετο διὰ ζωϊκῆς κόπρου καὶ μόνον ἀπὸ τοῦ ἔτος 1954 ἤρξατο τὸ πρῶτον ἡ χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων. Συνήθειαι κατὰ τὴν σπορὰν.

Μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς σπορᾶς, δὲν εἰδότεο τίποτε δανεικὸν διὰ νὰ μὴ φύγῃ ἡ τύχη τῆς πλουσίας ἐσοδείας. Τὸ πρῶτ' ὁ, ἐμαγεῖ-ρεῖτο πάντοτε ὁ "Τραχανάς" ὁ ὅποτος συμβόλιζε τὸν μεστὸν καὶ γόνιμον σπόρον. Συνήθως ἐπεδιώκετο ἡ ἐναρξίς τῆς σπορᾶς μὲ τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος δευτέρα καὶ ἐθεωρεῖτο πολὺ καλὸν τοῦτο, ἀπεφεύγετο δὲ ὁ τερματισμὸς τῆς σπορᾶς εἰς ἡμέρας Τρίτη καὶ Σάββατον διότι ἐθεωροῦντο "Τερτισίζικες" ἀσφράδες ὁπλοδή.

Θάανοντα τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς σπορᾶς εἰς τὸν ἀγρὸν του, καὶ πρὶν ἀρχίσαι ἐσταυροκοπεῖτο λέγοντας: "Ἄντε θεέ ἀπὸ μᾶς λίγο ἀπὸ ξένα πολλοῦ, ἐμεῖς τὸ ρίχνουμε μὲ τὸ ἓνα χερί 'Εσύ μὲ τὰ δύο". Ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς

ἀλλά καί νά βοηθῇ εἰς τήν δεματοποιήσιν.

Ὁ θερισμός ἐγένετο ὡς ἐξῆς 10 κοφίσματα τοῦ Καβραμά ἀπετέλουν τήν χεριά ἢ ὅποια ἀπετίθετο κατά γῆς. Κάθε 6 χεριές ἐγένοντο ἓνα "δεμάτ" καί ἀραδιάζονταν τὰ δεμάτια μέ τας κεφαλὰς τῶν σταχιῶν πρὸς τήν ἀνατολήν πρὸς τήν κατεῦθυνσιν τοῦ ἡλίου γιά νά ξηραίνωνται. Ἡ δὲ τοποθέτησις αὐτῆ τῶν δεματιῶν ἐλέγετο "Αράδα".

Ἡ ὑπαρξίς τῆς "Αράδος" διήρκει ἀπὸ 3 ἡμέρας μέχρι ἐβδομάδος. Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο τὸ μάζεμα σὲ "Χαλκιά" ὁδηγῶν ἀράδιασμα τῶν δεματιῶν σὲ κύκλον περιφερείας 30 μέτρων μέ τήν κεφαλὴν τοῦ στάχυος πρὸς τὸ κέντρον τοῦ κύκλου.

Ὁ κύκλος αὐτός ὕψους ἕως 1,50 μέτρα καί ἐν συνεχείᾳ ἤρχιζεν ἡ θυμωιά ὡς ἐξῆς: Κατ'ἀρχὰς 4 δεμάτια ἐτίθεντο εἰς τὸ κέντρον τοῦ κύκλου σὲ σχῆμα σταυροῦ μέ τήν κεφαλὴν τοῦ στάχυος πρὸς τήν περιφέρειαν.

Τοῦτο ἐγένετο γιά νά σημειωθῇ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου ἀλλά καί διὰ τὴν προφύλαξιν ἀπὸ τῆν ὑγρασίαν τῶν ὑπολοίπων δεματιῶν. Κυκλικῶς καί περίξ τοῦ Σταυροῦ ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐτοποθετοῦντο τὰ δεμάτια τὸ ἓνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου κατά τὸ ἥμισυ. Μετὰ τὸ κλείσιμο τοῦ πρώτου κύκλου περίξ τοῦ Σταυροῦ, ἐκαλυπτο- ντο τὰ κενὰ δι' ἄλλων δεματιῶν.

Καί ἡ διαδικασία τοποθετήσεως ἐσυνεχίζετο μέχρι πέρατος τῆς θυμωιάς ἐλαττούμενης τῆς διαμέτρου τοῦ κύκλου προοδευτικῶς καθ'ὕψος ἕως οὗτο ἐκλείνειν ἡ θυμωιά εἰς τὰ 3 μέτρα μέ 1 δεμά- τι σχηματίζοντας ἓναν κῶνον μέ ἀποκλειστικόν σκοπόν τήν προφύλα- ξιν ἀπὸ τήν βροχήν.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΜΟΥ

Τὴν τελευταίαν ἡμέρα τοῦ θερισμοῦ ἀπαιτοῦντο 10 ἕως 20 ρίζαι σίτου καὶ ἀπὸ τὰς ἐπλεονέκτους ἀφαιροῦνται καὶ ἐκλύβονται ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ καὶ τὰς σπίνες ὅπου ἔχονται τεχνικῶς καὶ ἐκρημάτουν ὡς στολιδία γιά τοὺς τοῦρους τῆς σπιντιοῦ καί ἡ ἐνέργεια αὐτῇ εἶχε τὴν σημασίαν νά παρασκευάζετο τὸ χωράφι γόνιμον.

Ἐν συνεχείᾳ πετοῦσαν τοὺς κοφίσμαδες φηλὰ στὸν ἄερα καί ἐπρόσεχαν πὺς θά πέσῃ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ ἔδαφος καί ἐφ'ὅσον ἐπεφτε τὸ κοῖλον μέρος αὐτοῦ πρὸς τὸν θεριστὴν τοῦτο ἔθεωρεῖτο καλὸς οἰωνός καί ἐσήμαινε ὅτι ὁ θεριστὴς θά θερίσῃ καί τὴν ἐπομένη χρονιά ἐσοδεῖα πλοῦδια. Ἐάν ἐπεφτε μέ τὸ κυρτόν μέρος πρὸς τὸν θεριστὴν ἔθεωρεῖτο κακὸς οἰωνός καί ἐσήμαινε στέρησιν ἐσοδείας τὴν ἐπομένη χρονιά.

Κατὰ τὸν θερισμόν ἐτραγουδοῦντο τὰ κάτωθι τραγούδια.

Α. Πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι στή μεγάλη ζέσθη καί πρό τοῦ φαγητοῦ.

Νανάθεμα τοῦ Ντραγιουμάνη
νά πόλιασε ἀρόβιν φαρδύ, φαρδύ, μακρὺ
καί ὡχ Κανέλλο μου φαρδύ μακρὺ
καί τὸ κἀμνει καί σκάσαν κόσμος γιά νερό
καί σκάσαν κόσμος γιά νερό καί γιά ψωμί, καί γιά
νερό, καί ὡχ Κανέλλο μου, καί σκάσ καί μέτς Κανέλλο
μας ἐννιά μηνῶν ἦταν ἐγκυα.....

(Συνεχίζεται μέ στίχους ποὺ δὲν ἀνευρέθησαν).

Β. Ἐτραγουδεῖτο τὸ ἡλιοβασίλεμα τοῦ θερισμοῦ, ἐυχόμενου δι' αὐτοῦ γρηγόρον τέλος τῆς ἡμέρας.

Τί εἶδες τί εἶδες νῆλιε καί δὲν βασιλεύεις

καί ἀρχάς νά βασιλεύσης.

Ἀχ σ' αὐτῇ τῇ ράχη τῇ ψηλῇ (ὀίς).

στήν ἄλλη παποκεῖθε εἶδια δυὸ ἀδέρφια

δέρνονται, εἶδια δυὸ ἀδερφιαδέρνονται

σφάθηκαν καί μαχαιρώθηκαν

ἓνας κρατᾷ τὸ σπαθί(ὀίς) καί γιάλλος τὸ μαχαίρι

ἀδ σέ βαρέσω ἀδερφέ (ὀίς) καί δά σέ μαχαίρωσω

Μή μέ σκοτώσεις ἀδερφέ(ὀίς) καί μή μέ μαχαιρώνεις

εἰν' τὰ παιδιὰ παράμικρα, γυναῖκαμ παραινούτσκη.

Κ' ἔριξε καὶ τὸν βάρεσε (δὶς) τὸν
βάρεσε ἀνάμεσα στὰ στήθεια.
Γιομίζ τὸ στόμα γιόματα (δὶς)
τὰ χεῖλη του φαρμάκι, γλωσσίσσα του
βιλβρίζε σάν τὸ χελιδονάκι.

Ἀπὸ ἀνέκαθεν ἐκαλλιεργοῦντο τὰ Γεώμηλα εἰς μικρὰν ποσότητα
τὰ ὅποια καὶ ἐφωτεύοντο κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἢ δὲ ἐξαγωγή των
ἐγένετο μέ τὴν " Τσάπα".

Ὁ Σανὸς ἐθερίζετο μέ τὴν " Κόσα" (παρά τίθεται φωτογραφία)
καὶ ἀφίνετο κατὰ γῆς σὲ " σειρές" ποὺ ὀνομάζοντο " Μαρμπλάδες"
5 ἕως 6 ἡμέρες πρὸς ξηρανσιν.

Ἐν συνεχείᾳ μέ τὸ ξύλινο δικράνι (σημειοῦται ἐν τῷ ἐρωτηματολο-
γίῳ) ἐμαζεύοντο σὲ τὴν " Τεπέδες" ὅπου μισοῦ μέτρου.

Ἐν συνεχείᾳ μετεφέροντο εἰς τὸν ἀχυρῶνα ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
ἐτοποθετεῖτο (ἀκόμη καὶ σήμερον) ἐντὸς τῆς αὐλῆς εἰς θυμωνιά
κωνίῳ σχήματος.

Α Λ Ω Ν Ι Σ Μ Ο Σ

Κάθε οἰκοκὸρδης εἶχε καὶ τὸ ἀλῶνι του εἴτε μέσα στὴν αὐλὴν ἢ
σὲ χωράφι του λόγῳ ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό. Γύρω ἀπὸ τὸ ἀλῶνι του
μετέφερε καὶ τοποθετοῦσε τὰ δεμάτια. Πρὶν νὰ ἀρχίσῃ ὁ ἀλωνισμὸς
ἐγένετο ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου μέ τὸ λεγόμενον " Ἐπάσιμο τοῦ σταχύου"
ὡς ἔξης. Ὁδίαλεγαν ἀπὸ κάθε δεμάτι τὰ καλλίτερα κεφάλια καὶ
ἀφοῦ ἔσπαζαν καὶ ἀπέρριπταν πρὸς τὸν ἀχυρῶνα δύο ἀκρες ἐκράτουν μόνον τὸ
μεσαῖον τμήμα τῆς κεφαλῆς τοῦ σταχύου.

Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίσε τὸν ὁλοκαίρι καὶ τελείωε στὶς 20 Σεπτεμβρί-
ου. Ἀναλόγως τῆς κατεσκευῆς τῶν ἀλῶνιων ἦσαν " Χωματάλωνα"
Πρὶν ἀπὸ τὴν ἑναρξί, τοῦ ἀλῶνι τοῦ ἀλῶνι ἐκαθαρίζετο ἀπὸ
τῆς ὀδύνης ὅλες. Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο μέ νερό καὶ ἑσπώνετο
ἐν τῷ ἀχυρῶνι καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐτοποθετοῦντο ἐν τῷ ἀχυρῶνι
κυνελόρο " (παρά τίθεται φωτογραφία) στρόβιλον ὑποβῶν.

Ἐν συνεχείᾳ ἐκαυτίετο τὸ ἀχυρὸν καὶ ἤρχιζεν ἡ ἐπίστρω-
σις τῶν σταχύων. Τὰ δεμάτια ἐλάνοντο καὶ ἐτοποθετοῦντο περι-
μετρικῶς τοῦ ἀλωνιοῦ, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς πρὸς τὸ ἐσωτε-
ρικὸν τοῦ ἀλωνιοῦ. Ἐν συνεχείᾳ ἐτοποθετοῦντο ἐσωτερικῶς μέ τὰς
κεφαλὰς πρὸς τὴν περιφέρειαν ἢ δὲ κάθε νέα τοποθέτησις μετὰ τὸ
τέλος τῆς κυκλικῆς τοποθετήσεως, ἐγένετο συνεχῶς ἐπὶ μικροτέρας
περιφέρειας, οὐδέποτε δὲ κεφαλὴ ἐπὶ κεφαλῇ ἕως ὅτου ἐκλείνει
τὸ ἀλῶνι εἰς τὸ κέντρον μέ πᾶχος 0,50 μέτρον, καὶ ἐκαλεῖτο
" Στρώσιμο".

Ὁ ἀλωνισμὸς ἤρχιζε τὸ πρῶτ καὶ ἐγένετο μέ βόδια, ἄνευ
χρήσεως ἀλωνοσύλου καὶ μέ τὴν βοήθειαν μηχανικοῦ μέσου τὴν
" Ντουκάνη" μήκους 2,50 μ. καὶ πλάτους 1,20 μ. (παρατίθεται
φωτογραφία). Ἡ " Ντουκάνη" εἰς τὴν κατὰ ἐπιφανείαν τῆς ἔφερε
ἐνσωματωμένους λίθους κοπτεροῦς τίς " Ντουκανόπετρες" συνεδέ-
ετο δὲ μέ ἀλυσσίδα πρὸς τὸ " Ντουκανοσύρι" ἐπίμκηες ξύλινον
τεμάχιον μήκους 2,50 μ. τὸ ὅποσον κατελάγειν εἰς τὸν ζυγόν, (πα-
ρατίθενται φωτογραφία) τοῦ ζυγοῦ ἀρώσεως καὶ τοῦ ζυγοῦ ἀλωνι-
σμοῦ). Τὰ ζῶα ἐξεύοντο εἰς τὸν ζυγὸν μόνον. Ἐπάνω εἰς τὴν
" Ντουκάνη" ἐπατοῦσεν ὁ ζευγολάτης καὶ ἐτοποθετοῦντο διάφορα
βαρεῖα ἀντικείμενα καὶ μέ τὸ " Σιαλίδι ἢ τὴν " Κέντρα" περιφέ-
ροντο κυκλικῶς τὰ ζῶα ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ κατὰ διαφόρους φορὰς
σέρνοντας τὴν " Ντουκάνη" καὶ κρόντας τὰ στάχυα μέ τίς " Ντου-
κανόπετρες ". Ὁ τρόπος αὗτός τοῦ ἀλωνισμοῦ ἐχρησιμοποιεῖτο
μέχρι τὸ 1955. Ὁ ἀλωνισμὸς ἤρχιζεν τὸ πρῶτ καὶ ἐτελείωνε τὸ
βράδυ μέ ἓνα " Στρώσιμο" ὑπὸ τὴν προὐπόθεσιν φυσικὰ τῆς ὑπάρξεως
ἀνέμου διὰ τὸ λίχνισμα. Οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες πρὸ τοῦ λίνι-
σματος ὀνομάζοντο " Λαμνοί" καὶ ἐσωρεῦντο εἰς σωρὸν μέ τὴν
" Ζηλαμπούραν" (παρά τίθεται φωτογραφία). Ὁ σωρὸς ποὺ ἐσχημά-
τιζαν οἱ " Λαμνοί" ἦτο στρογγυλὸς καὶ ἐτοποθετεῖτο ἐπ' αὐτοῦ
σιδηροῦν ἀντικείμενον " Σκεπάρνι, καθαράς" συμβολίζον,
" νὰ εἶναι ὁ καρπὸς γερός σάν τὸ σίδερο",
καὶ ἀρχίζε τὸ λίχνισμα.

Τό λήχνισμα γινόταν από άνδρες καί γυναίκες μέ τό " Λιχνι-
τήρι " καί' άρχάς καί έν συνεχεία μέ τό "Εύλινο φτυάρι " (παρά-
τίθενται φωτογραφίαι αὐτῶν) παρουσία άνέμου,

Όταν μετά τό πρώτο λήχνισμα, χοντρά τεμάχια σταχῶν
γεμάτα καρπού τά ὀνομαζόμενα " Κότσαλα " παραμένουν ὀλίγα, ὅρα,
λιχνίζονται πλέον μέ τό " Εύλινο φτυάρι " καί μέ τό " Δερμόνι "
κόσκινο δερμάτινο. Ἀποφλοιῶσις τοῦ σίτου δέν ἐγένετο ποτέ.

Διά τόν σίτον - κριθήν ὁ ἀποχωρισμός τοῦ καρποῦ ἀπό τά
" Κότσαλα " γίνεται μέ τό " Δερμόνι " καί έν συνεχεία μέ ἄλλο
κόσκινο μέ πιό μικρές ὀπές τό " Τοζιαλμπουροῦ " διά τόν ἀπο-
χωρισμόν κυρίως τοῦ χώματος. Διά τά ὄσπρια ἐχρησιμοποιεῖτο
ἄλλο δερμάτινον κόσκινο μέ μεγάλες ὀπές τό " Γκουρλομάτι " (πα-
ρατίθεται φωτογραφία).

Όταν ὀριστινά ἀποχωρισθῇ ὁ καρπός γίνεται σωρός μέ τό
" Εύλινο φτυάρι " καί ἐπ' αὐτοῦ χαράσσεται σταυρός.

Γιά τό λήχνισμα ἐχρησιμοποιήθησαν καί οἱ " Λιχνιστικές
μηχανές " (παρατίθεται φωτογραφία) ὅπου διά τῆς χειρὸς περιε-
στρέφου συστήμα μοχλῶν (γραναζία) τό ὅποῖον σύστημα κατέληγε
σέ φτερωτή ἢ ὅποια ἐξομιούργει ρεῦμα ἀέρος ἰσχυρόν διά τήν ἀπο-
μάκρυνσιν τῶν ἀχύρων ἀπό τόν καρπόν. Καί αὕτη ἐχρησιμοποιήθη
μέχρι τό 1955. Ἀπό τό 1953 καί ἐντεῦθεν ἐχρησιμοποιήθη ἡ ἄλωνα
στική μηχανή ἰδιοκτησίας ἰδιωτῶν ἄλλης περιοχῆς.

Κατά τόν ἄλωνα τόν ἐτραγουδοῦντο διάφορα τραγούδια δια-
φόρου περιεχομένου.

Μετά τόν ἄλωνα τόν καί μέσα στό ἄλωνα ἀμέσως κατεβάλλετο
ἡ " Δεκάτη " καί ἐμετράτο μέ τήν μηχανή καί' ἄρχας καί μετέπειτα
σιδηροῦν ὀρεχέον στρογγυλόν καί λεγόμενον " Σινί " (σημειοῦται
έν τῷ ἐρωτηματολογίῳ διά τήν ἀπό τήν σελίδα 29) περιεκτικότητος
περίπου 7 κιλῶν. Κατεβάλλοντο ἐν τῇ ἀργότερα καί ἀφοῦ μετεφέ-
ρετο τό σιτάρι εἰς τὰ ἀνέμοια καί οἰκίῶν, τό " Παπαδιάτικο " κ.λ.π.
τό " Ἀποχλακιάτικο " τό " Παντοτάτικο " ὅπου ἐπὶ τῶν κ.λ.π.
καί τῶν ὁποίων ὀνομαζέτο " Δέκατο ".

ΕΤΗΣΙΑ ΔΕΚΑΤΗ

Κάθε 1η Μαρτίου μέσα καί ἀντὶ τῶν σπιτιῶν ἀνάβονταν
φωτιές " γιά νά καῶν οἱ φύλλοι ".

Τά ὕλικά τῆς φωτιᾶς ἦσαν ἄχυρα, ξυλαράκια κ.λ.π. ποῦ
μαζεῦνταν ἀπό τό σκουπίσμα τῆς αὐλῆς. Ἐγίνοντο σωρός καί
ὅποιος τό πρῶτ' ἐσηκίωνετο πρῶτος ἐφρόντιζε καί ἄναβε τήν
φωτιά.

Μέ τό ἄναμα τῆς φωτιᾶς ὀδοκλήρη ἡ οἰκογένεια πηδοῦσε
πάνω ἀπό αὐτήν λέγοντας: " Νά καθοῦν οἱ φύλλοι ".

Τ Ε Α Ο Σ

Σ Υ Δ Δ Ο Γ Β Υ Σ : Καμπουρίδης Ἀθανάσιος Διδάσκαλος.
Τῇ βοήθειᾳ τοῦ Παλλίου Ἀποστόλου.

Π Α Η Ρ Ο Φ Ο Ρ Ι Ο Δ Ο Τ Α Ι

1. Παραγιαννοῦ Γεωργίου τοῦ Παρουῆ ἔτιμ 50
2. Παρώναι Χρήστου τοῦ Θεοφύλ' ἔτιμ 70
- 3.
- 4.

Ἐν Ποιμενικῷ τῇ 23-Ἰανουαρίου-1970

Ὁ Συλλογεύς



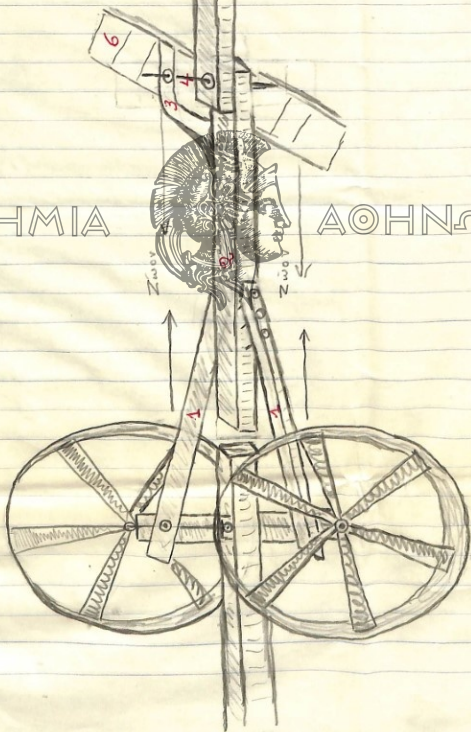
Καμπουρίδης Ἀθανάσιος

ΤΟΙΜΕΝΙΚΑΝ

ΣΥΝΔΕΞΙΣ ΤΟΥ ΠΛΟΥΧΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΖΥΓΟΥΣ.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΗΝΤΕΣ 9 ΚΑΙ 12 ΕΤΗΡ 6 ΧΑΝΟΜΕΝΟΙΣ

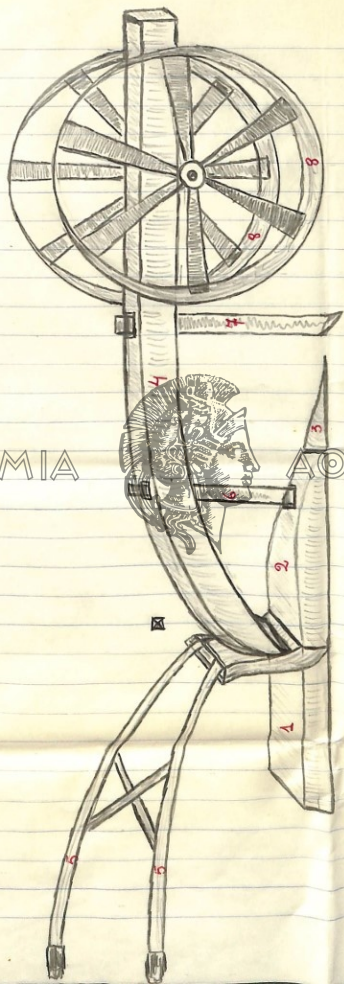


1101 ΜΕΙΝΙΚΟΝ

Ο ΠΛΟΥΧΟΣ

ΕΥΗΕΤΙΕΙΣ

κατασκευάζει το σύστημα πλέξης



ΥΠΟΜΝΗΜΑ

1 = ΜΠΑΤΖΑΚΙΑ.

2 = ΑΡΙΣΙ

3 = ΚΡΟΥΝΑ

4 = ΤΣΑΜΑΤΣΑΣ.

5 = ΝΤΑΚΑΝΟΣΥΡΙ ή ΤΣΕΒΓΑΡΙ

6 = ΖΥΓΟΣ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

1 = ΣΑΥΙΔΙ

2 = ΚΟΥΝΤΟΥΡΙ.

3 = ΥΝΙ (Σιδερένιο μονόφτερο).

4 = ΣΟΥΛΤΑΡΙ.

5 = ΚΟΛΙΑ.

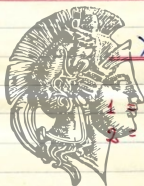
6 = ΣΠΑΘΙ

7 = ΤΣΟΥΡΕΣΝΙΑ συνδέεται με ξυμνοκτενί >> ή το σιδερένιο και

8 = έχρησιμολογείται έτσι για να εμμετρών' εδαφών

8 = ΤΡΟΧΗΛΙΑ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΥΝΙ (Πλούτου).

ΔΟΗΝΩΝ

1 = ΚΟΥΒΑΝΙ.

2 = ΚΥΡΙΞ ΥΝΙ.

